www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه سالی – واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۱۰	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران درنوبت **خردادماه** سال ۱۳۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	**سؤالات منطق :** تعیین کنید کدام یک از عبارات زیر صحیح است و کدام غلط ، سپس جملات غلط را تصحیح کنید . الف) کانت و لایب نیتس مخالف منطق ارسطویی هستند . ب) پس از اسلام ، در قرن دوم هجری ، آثار منطقی ارسطو به عربی ترجمه شد . ج) در قضیه‌ی [انسان مسئول است] تصور مسئول بودن انسان همان تصور محمول است . د) « دو مقدار مساوی با مقدار سوم خود مساویند . » یک تصدیق نظری است . هـ) تصور هستی ، یک تصور بدیهی است .	۱/۲۵
۲	الف) عبارت « رنگ رخساره خبر می دهد از سرّ ضمیر » اشاره به کدام دلالت است ؟ ب) لفظ مرکب تام خبری و مرکب ناقص تقییدی را از میان الفاظ زیر مشخص کنید . آیا عالم حادث است ؟ - لا اله الاّ الله - مسجد جامع تهران - برو ج) کمترین و بیشترین مصداق مربوط به کدام مفهوم است ؟ شکل - شکل چهار ضلعی - شکل چهار ضلعی متساوی الاضلاع - مربع د) یک مثال برای مفهوم کلی که تنها یک فرد خارجی داشته اما ذهن می تواند افراد دیگری بر آن فرض کند ، بیاورید . هـ) نسبت میان ایرانی و غیر تهرانی چیست ؟ و از آن چند قضیه حاصل می شود ؟	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۳	تعیین کنید هر یک از موارد زیر مصداق کدام یک از کلیات خمس است ؟ الف) شکل برای دایره ب) بعد برای جسم ج) سیاه برای انسان	۰/۷۵
۴	منظور از اینکه معرِّف نباید مباین با معرَّف باشد ، چیست ؟ با ذکر مثال آن را توضیح دهید .	۰/۷۵
۵	تعیین کنید هر یک از قضایای زیر ، مصداق کدام یک از انواع قضایا (حملی - شرطی) است ؟ الف) ائمه معصومین (ع) دوازده تن هستند . ب) اگر این مثلث متساوی الساقین باشد . آنگاه ارتفاع و میانه‌ی آن بر هم عمودند .	۰/۵
۶	جدول زیر را کامل کنید .	۱/۵
۷	ابتدا نوع قیاس های استثنایی زیر را مشخص کنید . سپس نتیجه‌ی قیاس را بنویسید . الف) این عدد یا زوج است یافرد لیکن فرد نیست پس ..... ب) اگر الف ، ب باشد آنگاه ج ، د است لیکن الف ، ب است پس	۱
	ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم	

اصل قضیه	عکس قضیه	نقیض قضیه	متضادّ قضیه
هیچ الف ب نیست			
بعضی مسلمانان اروپایی هستند			

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۱۰	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران درنوبت **خردادماه** سال ۱۳۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	

۸	اولاً هر یک از قیاس های زیر چه شکلی است ؟ ثانیاً آیا می توان از آن نتیجه‌ی معتبری به دست آورد ؟ اگر نه چرا ؟ و اگر آری ، نتیجه درست را ذکر کنید . الف) هر استقرائی حجت است ، هیچ استقرائی قیاس نیست . ب) هیچ الف ب نیست ، هر ب ج است .	۱/۵
۹	یک مثال برای عیب در ماده‌ی قیاس بیاورید .	۰/۲۵
۱۰	تعیین کنید هر یک از قضایای زیر مصداق کدام یک از موادی است که در قیاس به کار می رود ؟ الف) ندیدن دلیل نبودن است . ب) اجتماع نقیضین محال است .	۰/۵
۱۱	هر یک از مواد زیر در کدام صناعت یا فن به کار می رود ؟ الف) ماده‌ی تجربیّات ب) ماده‌ی مشبّهات	۰/۵
۱۲	نوع سفسطه های زیر را مشخص کنید . الف) یخ از آب است . آب مایع است پس یخ مایع است . ب) بزهکاری و خودکشی صرفاً مربوط به عوامل اقتصادی است .	۰/۵
۱۳	**سؤالات فلسفه :** دو مورد از مبانی فلسفی علوم طبیعی را نام ببرید .	۰/۵
۱۴	نحوه‌ی ارتباط فلسفه و علم سیاست را توضیح دهید .	۰/۵
۱۵	فلسفه علوم طبیعی چه اموری را بررسی عقلانی می کند ؟	۰/۵
۱۶	علم مابعدالطبیعه راتعریف کنید و دو مورد از مسائل آن را بیان کنید .	۱
۱۷	الف) چرا از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می کنند ؟ ب) عقیده‌ی گرگیاس درباره‌ی وجود و شناخت چیست ؟	۱
۱۸	سقراط از چه اموری می هراسید ؟	۰/۵
۱۹	یک مورد از	دو جنبه‌ی بسیار مهم	پیام سقراط را بیان کرده سپس آن را توضیح دهید .	۱
۲۰	نظر افلاطون درباره‌ی ادراک عقلانی و عالم طبیعت (در بحث معرفت حقیقی)چه بود ؟	۱
۲۱	مرجع کلیات و نحوه‌ی وصول به آن ها از نظر افلاطون چگونه است ؟ با ذکر مثال آن را توضیح دهید .	۱
۲۲	علت مادی و علت فاعلی تعریف کرده ، سپس برای هر کدام مثال بیاورید .	۱
۲۳	آیا ماده و صورت امور نسبی هستند یا مطلق و ثابت اند ؟ به طور مختصر توضیح دهید .	۱
	« موفق باشید » جمع نمرات	۲۰

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه سالی – واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۱۰
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران درنوبت **خردادماه** سال ۱۳۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	**منطق** الف) غلط است . کانت ، لایب نیتس موافق منطق ارسطویی هستند . (و یا جمله را به صورت منفی بیان کند .) (۰/۲۵) ب) صحیح است (۰/۲۵) ج) مسئول بودن انسان همان تصور نسبت حکمیه است . (۰/۲۵) د) غلط است ، تصدیق بدیهی است . (۰/۲۵) هـ) صحیح است ، تصور هستی یک تصور بدیهی است . (۰/۲۵)(صرف نوشتن «غلط است» نمره ای ندارد .)	۱/۲۵
۲	الف) دلالت طبعی (۰/۲۵) ب) لااله الاالله یک لفظ مرکب تام خبری است . (۰/۲۵) مسجد جامع تهران لفظ مرکب ناقص تقییدی است . (۰/۲۵) ج) کمترین مصداق متعلق به مفهوم مربع است . (۰/۲۵) و بیشترین مصداق مربوط به شکل است . (۰/۲۵) د) مانند مولود کعبه (۰/۲۵) (یا مثل درست دیگر) هـ) نسبت عموم ، خصوص من وجه است (۰/۲۵) زیرا از آنها چهار قضیه جزئیه ساخته می شود . (۰/۲۵)	۲
۳	الف) جنس (۰/۲۵) ب) فصل (۰/۲۵) ج)عرض عام (۰/۲۵)	۰/۷۵
۴	توضیح آن (۰/۲۵) ذکر مثال آن (۰/۵) (اگر توضیح در ضمن مثال درست بیان شده باشد (۰/۷۵) نمره کامل داده شود .)	۰/۷۵
۵	الف) قضیه شخصیه (یا قضیه جمعی) (۰/۲۵) ب) قضیه شرطی متصل (۰/۲۵)	۰/۵
۶	<table><tr><th>اصل قضیه</th><th>عکس قضیه</th><th>نقیض قضیه</th><th>متضادّ قضیه</th></tr><tr><td>هیچ الف ب نیست</td><td>هیچ ب الف نیست (۰/۲۵)</td><td>بعضی الف ب است (۰/۲۵)</td><td>هر الف ب است (۰/۲۵)</td></tr><tr><td>بعضی مسلمانان اروپایی هستند</td><td>بعضی اروپایی مسلمانان هستند (۰/۲۵)</td><td>هیچ مسلمانانی اروپایی نیست . (۰/۲۵)</td><td>ندارد (۰/۲۵)</td></tr></table>	۱/۵
۷	الف) قیاس استثنایی منفصل حقیقیه (۰/۲۵) نتیجه‌ی آن ، پس این عدد زوج است . (۰/۲۵) ب) قیاس استثنایی متصل وضع مقدم (۰/۲۵) پس ج درست است . (۰/۲۵)	۱
۸	الف) شکل سوم(۰/۲۵) منتج است زیراشرایط شکل سوم رادارد .(۰/۲۵)نتیجه‌ی آن ، بعضی‌حجت‌قیاس نیست . (۰/۲۵) ب) شکل اول است (۰/۲۵) معتبر نیست . (۰/۲۵) زیرا یکی از شرایط شکل اول	موجبه بودن صغری است	را دارا نیست . (۰/۲۵)	۱/۵
۹	طرح مثال صحیح برای عیب در ماده (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	الف) وهمّیات (۰/۲۵) ب) اولیات	یا بدیهیات یا ضروریات	(۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	الف) در فن برهان به کار می رود . (۰/۲۵) ب) در فن سفسطه به کار می رود . (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	الف) اهمال در شرایط قیاس (۰/۲۵) ب) تحلیل نادرست پدیده ها (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	**فلسفه :** دو مورد از موارد زیر که هر قسمت (۰/۲۵) می باشد . (واقعیت داشتن جهان ، قابل شناختن طبیعت ، درستی روش تجربه و آزمایش ، یکسان عمل کردن طبیعت ، تبعیت همه موجودات از اصل علیت)	۰/۵
	ادامه در صفحه‌ی دوم	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **فلسفه و منطق**	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۱۰
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران درنوبت **خردادماه** سال ۱۳۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

۱۴	یکی از مسائل مهم در علم سیاست این است که حکومت بر مردم حق چه کسانی است و مردم باید از چه کسی یا چه کسانی اطاعت کنند ؟ پاسخ به این سؤالات وقتی ممکن می شود که ما بتوانیم به حوزه‌ی دیگری از معرفت که همانا « فلسفه‌ی علم سیاست » است وارد شویم . (۰/۵)	۰/۵
۱۵	فلسفه علوم طبیعی نیز ، دانشهای تجربی را در مقابل خود قرار می دهد و در آنها به تعمق می پردازد تا مبادی و نقاط اتکاء آن علوم (۰/۲۵) و همچنین روشهایی را که آنها به کار می گیرند بررسی و تبیین عقلانی کند . (۰/۲۵)	۰/۵
۱۶	مابعد الطبیعه ، در حقیقت ، علم به احوال موجودات است از جهت وجود داشتن آنها ، صرفاً از آن جهت که وجود دارند ، نه از آن جهت که مثلاً وجودی کمیت دار هستند . (۰/۵)ذکر هر مسئله (۰/۲۵)	۱
۱۷	الف - نخستین مجموعه ها یا قطعه هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده و یا جنبه‌ی فلسفی در آنها غلبه داشته است از یونان باستان به یادگار مانده است و به همیت جهت از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می کنند . (۰/۵)[یا جائی که فلسفه در آنجا رسمیت یافت و زبان رمز و افسانه در تفسیر جهان جای خود را به زبان تعقل داد ، مدارس فلسفی بنیان گذاری شد و تعلیم و تعلّم فلسفه عمومیت یافت .] ب - اولاً هیچ چیز وجود ندارد ، ثانیاً به فرض وجود برای انسان شناختنی نیست . (۰/۲۵) ثالثاً اگر برای انسان شناختنی باشد نمی توان آن را به دیگران تعلیم داد . (۰/۲۵)	۱
۱۸	سقراط می گفت : من تنهااز چیزهایی می هراسم که به راستی می دانم زیان آورند ، مانند بی اعتنایی به قانون و سرپیچی فرمان کسی که بهتر و برتر از من است ، خواه خدا باشد و خواه آدمی . (۰/۵)	۰/۵
۱۹	هر کدام از موارد [الف - خود آگاهی ب- راه صحیح تفکر یا دست یافتن به معرِّف]را بیان کند . (۰/۲۵) توضیح آن(۰/۷۵) می باشد .	۱
۲۰	ادراک عقلانی ادراکی است که می توان ساحت آن را از هر گونه خطایی پاک کرد . به عبارت دیگر مشخصه‌ی اول در معرفت حقیقی که همان خطا ناپذیری آن است را باید با به کار بردن قوه‌ی عقل تأمین کرد . (۰/۵) از دید افلاطون در عالم طبیعت که پیوسته در حرکت و دگرگونی است نمی توان به چیز ثابت و با دوامی دست یافت و بنابراین ویژگی دوم در معرفت حقیقی یعنی تعلق داشتن به امور پایدار ، در جهان محسوسات تأمین نمی شود ، بلکه باید آن را در جهانی برتر از طبیعت جستجو کرد . (۰/۵)	۱
۲۱	افلاطون همه‌ی تصورات کلی از قبیل عدالت ، زیبایی ، نیکی و ... دارای مرجع حقیقی هستند که آن ها را باید در عالم مثل سراغ گرفت .(۰/۲۵) و تنها با یک سیر عقلانی است که می توان آنها را چنان که هستند ادراک کرد . (۰/۲۵) ذکر مثال (حسن یک انسان است - پروین یک انسان است و ...) توضیح و تطبیق آن (۰/۵)	۱
۲۲	علت در معنای نخست ، آن عاملی است که با عمل خود ، چیزی را به وجود می آورد . (۰/۲۵) ذکر مثال (۰/۲۵) علت در معنای دوم ، آن چیزی است که جنس هر موجودی را تشکیل می دهد . (۰/۲۵) ذکر مثال (۰/۲۵)	۱
۲۳	ماده و صورت اموری نسبی هستند(۰/۲۵) یعنی چیزی ممکن است در مقایسه با یک چیز ماده و قوه باشد و در مقایسه با چیز دیگر صورت و فعلیت (۰/۵) مثلاً تخم مرغ نسبت به نطفه‌ی اولیه صورت است و نسبت به جوجه ، ماده است و جوجه نسبت به تخم مرغ ، صورت است و نسبت به مرغ ، ماده است . (۰/۲۵) [یا هر مثال صحیح دیگر (۰/۲۵) داده شود.]	۱
	« خسته نباشید»	۲۰

www.alm.loxblog.com